

МОНІТОРИНГ ЗМИВІВ НА ІЄРСІНІОЗИ У ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Даутов А.Г., Дубровська А.М., Годована Н.І.

ДУ «Тернопільський обласний лабораторний центр МОЗ України»

E mail: Terobl.ses@mail.te.ua

Доведено, що ієрсиніоз і псевдотуберкульоз – гострі зоонозні інфекційні захворювання, що характеризуються ураженням шлунково-кишкового тракту в поєднанні з різноманітною токсикоз - алергічною і поліочаговою симптоматикою. Збудник ієрсиніозів рухлива грам негативна факультативно анаеробна паличка роду ієрсинії. Резервуар і джерела інфекції – різні тварини, головним чином свині, ВРХ, собаки, гризуни. До збудників сприятливі різні сільськогосподарські, а також домашні тварини.

Основний резервуар збудника та джерела захворювань людини – синантропні та інші гризуни, які забруднюють ієрсиніями продукти харчування, воду, ґрунт та інші. Механізм передачі фекально-оральний, провідний шлях передачі - харчовий. Передача збудників реалізується при вживання сирих або недостатньо термічно оброблених м'ясних, молочних і овочевих продуктів, в т.ч. які зберігається в холодильнику.

При моніторингових дослідженнях на ієрсиніози з докільця насамперед обстежують овочесховища, в яких зберігаються картопля, бур'як та інші овочі методом бактеріологічних змивів.

Фахівцями ДУ «Тернопільського обласного лабораторного центру МОЗ України» області здійснюється постійний моніторинг захворюваності на ієрсиніози та циркуляції збудника у зовнішньому середовищі.

Проаналізувавши захворюваність за останні 3 роки (2014-2016), відмічається щорічна реєстрація поодиноких випадків ієрсиніозу серед дорослого та дитячого населення.

В лабораторії особливо-небезпечних інфекцій відділу дослідження біологічних факторів ДУ «ТОЛЦ МОЗ України» проводяться серологічні дослідження (РПГА) та бактеріологічні серед хворих осіб та з підозрою на ієрсиніоз. Так, у 2014 році проведено обстеження 50 особам (150 проб), з них у 6 випадках зареєстрований позитивний результат, 2015 році обстежено 36 осіб (108 проб), з них 4 випадки позитивний результат, 2016 р. обстежено 16 осіб (48 проб) 4-позитивних.

Для вивчення циркуляції збудника ієрсиніозу в зовнішньому середовищі здійснюються моніторингові (бактеріологічні) дослідження змивів на ієрсинії на об'єктах (овочесховищ закладів громадського харчування, торговельної мережі, харчоблоки навчально-виховних закладів, лікувально-профілактичних установ). Проводилася лабораторна діагностика на ієрсиніози із довкілля, змиви, паралельні моніторингові дослідження.

В 2016 р. досліджено 214 проб, із них 13- позитивних, результативність (6,0%), 2015 р. відповідно - 211, - 11 позитивних (5,2%), 2014 р. досліджено 200 проб-10 позитивних (5,0%). У всіх випадках була ідентифікована ієрсинія *Y. enterocolitica*.

Результати лабораторних досліджень мишовидних гризунів відловлених на територіях, де проводилися змиви на ієрсинії вказують на інфікованість збудником ієрсиніозу кожного 10-15 екземпляра, що підтверджує циркуляцію збудника.

По результатах досліджень проведено епідрозслідування, а також повторний забір змивів з овочів та доставки мишовидних гризунів.

З метою профілактики захворюваності на ієрсиніози серед населення області необхідно:

1. Вжити заходи по захисту об'єктів від проникнення мишовидних гризунів у приміщення овочесховищ, харчоблоків, виробничих приміщень.

2. Забезпечити проведення дератизаційних робіт на епідважливих об'єктах та населених пунктах.
3. Використовувати для приготування страв овочі та фрукти гарантованої якості (наявність супровідної документації, що засвідчує їх якість та походження).
4. Забороняється використання свіжих овочів минулорічного врожаю для організації харчування дітей з 1 березня (лише за умови термічної обробки).